

Kees van Erp

Cornelis (Kees) Theodorus van Erp is geboren op 20 april 1925 in Utrecht Hij was de zoon van Johannes Cornelis van Erp en Hermina Helena van der Vegt. Hij had een oudere broer, Johannes (Joop) Carel (20 februari 1924). Hij kwam uit een katholiek gezin.

Ze verhuisden in 1929 naar Nederlands Indië waar zijn vader onderwijzer werd in Djember. Hij werd regelmatig overgeplaatst en in 1939 werd hij hoofd van een school in Bandung. Ze woonden in 1941 op de Van Neckstraat 4 in Bandung.

Aan de parochie van de Heilige Petruskerk in Bandung waren twee padvindergroepen verbonden; Groep 8, St. Tarcisius Blauw en groep 25 St. Paulus Geel Zwart. De scouts spraken altijd over “geel-zwart” en “blauw “. Beide groepen hadden pastoor Jan Berkhout (OSC) als aalmoezenier. Joop en Kees van Erp, Wim en Jan Terluin, Ben van Vianen, Loeki Looyen en Wim Kagie waren lid de St. Paulusgroep, waar de vader van Wim Kagie in 1940 hopman en groepsvoorzitter was. Twee zussen van Wim en Jan Terluin, Marie Louise en Helena, waren welpenleidster bij de groep.

Hopman Kagie was apothekersassistent en onderluitenant bij de geelzwart groep van het KNIL. Net als in Nederland, konden scouts in Nederlands-Indië, door middel van het nieuwe insigne ‘Nationale Diensten’, zich voorbereiden op ondersteuningstaken als er oorlog mocht uitbreiden. Hopman Kagie bereidde zijn verkennersgroep voor op militaire taken.

Joop van Erp zegt hierover: “onze hopman was natuurlijk in het bezit van een pistool en we werden ook al heel gauw vertrouwd gemaakt met het hanteren van wapens. Daarnaast werden we ook militair getraind tijdens de gymnastieklessen op school”. Ze waren in die tijd ingeschakeld bij de Luchtbescherming. In december 1941 meldt Joop van Erp zich samen met Ben van Vianen en Wim Kagie vrijwillig voor militaire dienst en worden ze ingezet als motorordonnans.

Kapitein Reinder Gebbinus (Bies) de Lange was aan het begin van de Tweede Wereldoorlog betrokken bij de organisatie van de treintransporten van het Indische leger en moest na de capitulatie als Nippon-werker zijn werk op het hoofdbureau van de Staatsspoorwegen te Bandung hervatten. Hij begon al spoedig illegale acties te organiseren; zo regelde hij een steunactie ten behoeve van de gezinnen van KNIL-militairen, leverde steun aan geallieerde

militairen die zich in de bergen bij Bandung hadden teruggetrokken en stimuleerde jeugdige Nederlanders en Indische Nederlanders om zich als militairen te oefenen om bijstand te kunnen bieden aan de geallieerde strijdkrachten. Zo gaf hij leiding aan één van de belangrijkste verzetsgroepen in Bandung; het Java-Legioen. Groepen van Molukse ex-militairen sloten zich bij hem aan. Scouts en scholieren werden ingezet voor verbindingdiensten. Onder hen waren onder andere scouts van de katholieke St. Tarcisiusgroep (Gerard Schouten, Herfi Bouman en Dick van Logchem) en St. Petrusgroep (Joop en Kees van Erp, Jan Terluin, Ben van Vianen en Wim Kagie) en van de neutrale St. Jorisgroep (Piet en Sjaak van den Brink, Han Mets). Andere scouts waren Henk de Lange, Henk Greeven en Max Schilling.

De groep scouts stond onder leiding van hopman 'luitenant' Van der Vorst. Kees vertelde later, dat hij voor aanmelding van de verzetsgroep was uitgenodigd op het hoofdkwartier en door Van der Vorst persoonlijk op een lijst werd gezet. Gerard Schouten beschrijft later hoe hij zich bij deze groep aansloot; *In 1942 kreeg ik als oudste verkenners een verzoek om zich bij de voor hem onbekende vaandrig Van der Vorst te melden. Deze woonde bij de Familie van den Brink. De KNIL had de strijd niet vol kunnen houden. De vaandrig vroeg of ik wilde meehelpen om de guerrillastrijders die in het zuiden van de Preanger door vochten, te bevoorraden. Wapens, munitie, medicijnen, benzine en conserven waren welkom. Met hulp van andere Scoutingvrienden kon ik direct aan de slag.*

De vijftienjarige Nederlands-Indische Herfi Bouman beschrijft: *'We moesten guerrilla's die hoog in de bergen zaten van allerlei etenswaren, wapens en munitie voorzien. Ook moest ik mensen met duistere praktijken bespioneren en 's nachts op de uitkijk staan. Dan droeg ik in een KNIL-rugzakje een deken tegen de kou.'*

De scouts werden bijeengebracht op een plantage in de bergen van de Preanger vlakbij Bandung. Ze werden daar geoefend door Indisch-Nederlandse, Ambonnesische, Menadonese en Timorese ex-KNIL-militairen. Er werden schietoefeningen gehouden die in de wijde omtrek te horen waren.

Op 27 augustus deed de Kempeitai (Japanse militaire politie) een inval in de woning van Van der Vorst in Tjoemboeloeit, ten noorden van Bandung. Van der Vorst werd gearresteerd en met hem ongeveer honderdzestig jongeren, van wie een deel na hun vlucht gegrepen werd. Max Schilling wist te vluchten in de richting van het Dago-theehuisje. Hij werd uiteindelijk gepakt en op 28 augustus geëxecuteerd.

De opgepakte jongeren werden, na enige tijd in de Soekamiskin-gevangenis opgesloten te zijn geweest, naar burgerinternerskampen, onder andere in Tjimahi, overgebracht. Kees van Erp en zijn broer Joop waren hier samen met Jan Terluin bij. Kees werd met zijn broer Joop na Pasar Andir in Bandung, Palace Hotel in West Java, uiteindelijk geïnterneerd in kamp Baros 5 en 4e en 9e bataljon in Tjimahi. Dit kamp lag in het noordelijk stadsdeel van Tjimahi en bestond uit de kazernes van het 4e en 9e Bataljon. Het was eerst een krijgsgevangenkamp, pas eind januari 1944 werd het burgermannenkamp. Veel Scoutingvrienden in de verzetsorganisatie overleefden de oorlog niet. Ook van der Vorst is door de Japanners geëxecuteerd.

Tijdens de mobilisatie was zijn vader soldaat infanterie bij het KNIL. Hij werd krijgsgevangen genomen en geïnterneerd. Hij werd onder andere tewerkgesteld aan de Sumatraspoorlijn en overleed op 15 juni 1945 in Pakan Baroe aan uitputting. Hij werd begraven op het Nederlands Ereveld Leuwigajah in Bandung.

Zijn moeder werd eerst geïnterneerd in het Tjihapit kamp in Bandoeng en daarna in kamp Tijdeng bij Batavia.

Kees keerde met zijn broer en moeder na de oorlog terug naar Holland. Kwamen in januari 1946 terug met de Johan Oldenbarnevelt. Hij trouwde in 1966 met Ineke Gottschalk. Ze gingen wonen in Lisse en krijgen twee kinderen. Kees van Erp kan als enige alles nog steeds doorvertellen!

In de verzetswijk in Almere dragen de straten de namen van Nederlandse verzetsstrijders in Nederland én Nederlands-Indië. Hier is ook de Java Legioenstraat te vinden, genoemd naar de verzetsgroep van jeugdige Nederlandse en Indisch-Nederlandse padvindsters uit de Tweede Wereldoorlog. In Leidschendam werd de Reinder de Langestraat in de Verzetsheldenwijk naar Kapitein de Lange vernoemd. Henk Greeven en Joop van Erp waren bij de onthulling aanwezig, de dochter van de Lange onthulde het straatnaambordje.

Meer informatie

[Japanse interneringskaarten | Nationaal Archief](#)

[Johannes Cornelis van Erp | Oorlogsgravenstichting](#)

[Tijdeng namenlijst \(japanseburgerkampen.nl\)](#)

[Tijdeng \(japanseburgerkampen.nl\)](#)

[Tijmahhi namenlijst \(japanseburgerkampen.nl\)](#)

[Tijmahhi \(japanseburgerkampen.nl\)](#)

[Reinder Gebbinus de Lange | Oorlogsgravenstichting](#)

[Lange, Reinder Gebbinus de - Oost-Indische Buurten - indischebuurten.nl](#)

[Pelita Nieuws nr.5 oktober 2020.pdf](#)

[Oost-Indië: Stamkaarten Ambtenaren | Nationaal Archief](#)

Informatie dochter van Joop van Erp uit boek 2023 over Indische familieband "Selamat Sepanjang Jalan Kenangan" Afscheid langs de weg van herinneringen i.s.m. Kees van Erp Katholiek Leidersblad voor het district Bandoeng, 3^e jaargang 1940-1941

foto: Tangkoeban Prahoe 1941. Op voorgrond van links naar rechts: Kees van Erp, Loeki Looyen. Op achtergrond van links naar rechts: Wim Kagie, Wim Terluin, Ben van Vianen

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.